

Motion till riksdagen 2023/24:1612

av Helena Lindahl (C)

Likvärdig stödområdesindelning för det nationella stödet och kompensationsstödet för norra Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att förändra stödområdesindelningen för det nationella stödet samt kompensationsstödet, så att stödet blir mer likvärdigt och inte drabbar vissa bönder i Skellefteå och Umeå kommuner negativt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Förändringar i områdesindelningen för det nationella stödet och kompensationsstödet för norra Sverige har lett till en ojämn fördelning av stöd till lantbrukare i Umeå och Skellefteå kommuner.

Områdesindelningen ska återspegla de olika odlingsförhållanden som finns i vårt land och där områden som har sämre förutsättningar får ett högre stödbelopp. 2016 genomfördes en förändring i områdesindelningen med hjälp av temperaturmätningar som i sin tur ledde till att många lantbrukare i Västerbotten fick bättre förutsättningar, men en handfull fick stora sänkningar av stödbeloppen. De sistnämnda finns i Umeå och Skellefteå kommuner på platser som kommit att kallas för ”öar” i stödområdesindelningen, det vill säga ett fåtal mindre geografiska platser som anses ha högre medeltemperatur och därmed bättre förutsättningar att bedriva produktion än sina kollegor i grannbyarna.

De gårdar som ligger i dessa ”öar” är inte så många till antalet, men det berör mjölkgårdar där det nationella stödet per liter mjölk gör stor skillnad för den enskilde lantbrukaren. Förutom den ekonomiska konsekvensen med lägre ersättningar, så drabbas även dessa lantbrukare genom att man får sämre möjligheter hos banker och långivare. Sammanfattningsvis har stödområdesindelningen, med medeltemperatur som grund,

bidragit till en situation där vissa lantbrukare inte ges samma förutsättningar som sina kollegor någon kilometer bort.

När dessa temperaturmätningar gjordes, så ansågs främst kustområdena ha bäst odlingsförhållanden, där de så kallade ”öarna” i Umeå och Skellefteå kommuner särskilt ansågs sticka ut. En något högre medeltemperatur efter kusten är inte nödvändigtvis något som bara är positivt för jordbruket, eftersom ett varmare klimat gör att växtlighet som tidigare skyddats av snö nu tar skada av de varmare vintrarnas is och regn.

Både för Västerbotten och Sverige är det viktigt att värna våra lantbrukare och den lokala och inhemska matproduktionen. Det är viktigt inte bara med tanke på hållbarhet, utan även ur ett försvars- och beredskapsperspektiv. Inte minst har kriget i Ukraina påverkat förutsättningarna för jordbruket i hela landet och kraftigt höjda priser för foder, gödsel, diesel och plast har drabbat våra lantbrukare hårt och idag riskerar många konkurs.

Vidare – i Västerbotten antogs en regional livsmedelsstrategi 2021 för att öka efterfrågan och produktionen av livsmedel i länet. För att kunna uppnå denna livsmedelsstrategi och i förlängningen den nationella livsmedelsstrategin, måste våra bönder få goda förutsättningar att bedriva och utveckla sina verksamheter för att kunna bidra till både en hållbar livsmedelsproduktion och ökad beredskap – även i Västerbotten.

Den ovan nämnda stödområdesindelningen med ”öar” har drabbat vissa bönder i länet orättvist hårt och med betydligt sämre förutsättningar som följd av detta. Dessa bönder kämpar, precis som många andra jordbrukare i Västerbotten, med att få sina företag att gå runt. Därför borde dessa ”öar” tas bort och istället inkluderas i omgivande stödområdesindelning. På det sättet ges de drabbade bönderna samma förutsättningar som sina grannkollegor att bedriva sin, för samhället, så viktiga verksamhet.

Detta bör ges regeringen till känna.

Helena Lindahl (C)